

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw dr. mr. R.M. Letschert
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 24 juni 2026

betreft Vragen n.a.v. Zbo-evaluatie Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

ons kenmerk 181560

Geachte mevrouw Letschert,

De leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben met belangstelling kennisgenomen van het op 11 mei 2026 door u aangeboden rapport met de evaluatie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) over de periode 2020-2024.¹ De leden van de fractie van de BBB willen u naar aanleiding hiervan een aantal vragen stellen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

De leden van de fractie van de BBB maken naar aanleiding van de door u aan de Kamer aangeboden evaluatie van de NWO² graag gebruik van de gelegenheid u enkele vragen te stellen over de NWO.

Is er recentelijk onderzoek gedaan waarin de NWO wordt vergeleken met vergelijkbare organisaties in andere landen ('benchmarking')? Als dit het geval is vernemen de leden van de BBB-fractie graag welke resultaten dit heeft opgeleverd. Als dit niet het geval is vragen zij of u bereid bent alsnog een internationale vergelijking te laten doen.

De leden van de fractie van de BBB lezen in het evaluatierapport dat in 2017 de stichting NWO-I is opgericht met daarin enkele instituten die onderdeel waren van FOM (Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie). In 2018 zijn daarin de overige vijf NWO-instituten opgenomen.³ Deze leden vragen u wat indertijd de argumenten zijn geweest om de instituten deel van NWO te laten uitmaken. Welke alternatieven zijn toen onderzocht, en waarom is daar uiteindelijk niet voor gekozen?

*"In de evaluatieperiode is het budget dat aan NWO wordt toegekend met 50% gestegen, van circa € 1 miljard naar € 1,5 miljard,"*⁴ zo lezen de leden van de BBB-fractie in het evaluatierapport. Hoeveel

¹ Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF.

² Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF.

³ Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF, p. 14.

⁴ Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF, p. 15.

datum 24 juni 2026

ons kenmerk 181560

blad 2

gaven de Nederlandse universiteiten in diezelfde periode jaarlijks aan onderzoek uit? Hoeveel procent van het onderzoek van universiteiten werd door de NWO bekostigd, zo vragen genoemde leden.

Kunt u aangeven welk deel van het door de NWO bekostigde onderzoek alleen betrekking had op de situatie in Nederland ('data over Nederland')? Welk deel ging helemaal niet over Nederland? Hanteert de NWO hier regels voor, zo vragen de leden van de BBB-fractie. Als dit niet het geval is, kunt u dan aangeven waarom niet?

Voorts lezen de leden van de BBB-fractie in het evaluatierapport dat de honoreringspercentages van aanvragen voor financiering van onderzoeken variëren tussen 15% en 100%.⁵ Hoe kan worden verklaard dat deze zo sterk variëren?

In het evaluatierapport is een passage opgenomen over de samenstelling en het functioneren van de beoordelingscommissie.⁶ De leden van de BBB-fractie horen graag van u hoeveel de NWO jaarlijks besteedt aan vergoedingen voor commissieleden voor beoordelingscommissies. Ook zijn zij benieuwd hoeveel fte aan eigen medewerkers de NWO inzet ter ondersteuning van de beoordeling van aanvragen voor onderzoeksfinanciering.

In paragraaf 4.1.5 van het evaluatierapport staat vermeld dat de NWO de laatste jaren steeds nadrukkelijker een verbindende rol vervult binnen het wetenschapssysteem.⁷ Hoeveel fte besteedt de NWO van haar medewerkers aan haar rol als verbinder? En hoeveel procent van haar begroting wordt hieraan besteed, zo informeren de leden van de BBB-fractie.

In het Jaarverslag 2024 van de NWO is een overzicht opgenomen van de toekenningen en opengestelde calls per inhoudelijk thema. Er worden zes thema's genoemd, waaronder het thema 'overige'.⁸ Hoeveel procent van de door de NWO toegekende onderzoeksgelden is gericht op de agrarische sector? Hoeveel procent richt zich op rurale gebieden en hoeveel op regio's van Nederland? Hoe verhouden deze percentages zich tot hun belang voor Nederland? Tot slot vragen de leden van de BBB-fractie in dit verband of u de NWO wil vragen om in een volgend jaarverslag in een vergelijkbaar overzicht ook aan te geven hoeveel toekenningen, calls en onderzoeksgelden gericht waren op de agrarische sector, rurale gebieden en regio's (en andere dergelijke thema's), zodat het nut van de NWO-financieringen duidelijker wordt gemaakt.

Hoeveel procent van de door de NWO verdeelde onderzoeksgelden is de afgelopen tien jaar, per jaar, toegekend voor onderzoek naar respectievelijk klimaatverandering en energietransitie, zo vragen de leden van de BBB-fractie. Wat zijn de trends? Staan ze volgens u in een goede verhouding tot het maatschappelijk en economisch belang van deze thema's?

⁵ Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF, bijlage 4.

⁶ Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF, p. 30.

⁷ Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF, p. 34.

⁸ Jaarverslag NWO 2024, p. 20.

datum 24 juni 2026

ons kenmerk 181560

blad 3

Ook lezen genoemde leden in het Jaarverslag 2024 dat de NWO zich inspant om wetenschap met burgers te verbinden. Zo was de NWO in 2024 zelfs te vinden op de Zwarte Cross.⁹ Hoeveel procent van haar begroting geeft de NWO uit om wetenschap met burgers te verbinden?

De leden van de BBB-fractie constateren dat de NWO in 2024 een positief financieel resultaat behaalde van 202 miljoen en in 2023 zelfs 401 miljoen.¹⁰ Dit lijkt veel, zo stellen deze leden vast. Bent u niet van mening dat de jaarlijkse financiële bijdrage aan de NWO kan worden verlaagd, zodat het positieve resultaat (veel) kleiner wordt?

Een deel van het jaarverslag 2024 is gewijd aan diversiteit en inclusie, zo stellen de leden van de BBB-fractie vast.¹¹ Kunt u garanderen dat de NWO geen groepen voortrekt, zo vragen deze leden.

In het jaarverslag 2024 lezen van de leden van de BBB-fractie verder dat het personeelsbestand van NWO-D in een jaar met 10% is toegenomen, van 728 naar 801 FTE.¹² In het evaluatierapport staat vermeld dat " [d]e organisatie van NWO (...) in de evaluatieperiode met een derde [is] gegroeid".¹³ De leden van de fractie van de BBB informeren hoeveel personeel de hele NWO tien en twintig jaar geleden had en hoeveel op dit moment. Vindt u deze groei niet buitensporig, zo vragen genoemde leden.

De leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zien met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangen deze graag uiterlijk binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Drs. Th. W. Rietkerk

Voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

⁹ Jaarverslag NWO 2024, p. 25.

¹⁰ Jaarverslag NWO 2024, p. 35.

¹¹ Jaarverslag NWO 2024, p. 46.

¹² Jaarverslag NWO 2024, p. 46.

¹³ Kamerstukken I 2025/26, 25.268, AF, p. 64.